HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אחרוסת קאמר. מי אית לך לדכנן נמי אחרוסת פליגי: **נח סניגיא לי.** מלגא אחרוסת נמי שרו והלכה כמותן: **קוופיה דרב נחמן מסתברא.** דאמר רבנן אחרוסת לא פליגי וכי אמר שמואל הלכה כתכמיס אחרדל קאמר: **אין הלכה כרבי יוסי.** דאמר לעיל [מ:] מותן לומתן: **מאי נלו.** מדלגת למיתן שהתחילו ליגמר כבר מלמע (ב) כשאר משקין הוא לחמועי נמי מחמע את הגיתן מתחלה לתוכו כדרב כהנא מלמע שמואל כרב כהנא סניגיא ליה וכי קאמר שמואל הלכה כתכמיס אחרדל קאמר ולא אחרוסת: **נח מילתא למיס.** את שהתחיל להחמיץ ולא מחמע נמי את הגיתן לתוכו מלא מלא כמיס: **כמיס.** ובשל מבושל במיס: **שמפיגין טעמן.** שנותנין בו טעם שלהן: **ובשל מבושל.** רבוחא הוא דהוה ליה למיכתב נא ומבושל: **לני קדר.** שמבשלין אותו בקדירה בלא מיס ובלא שום משקה אלא מיס הגפלטין ממנו. למאן דיליף לה מק"ו הכא שרי לרבי דיליף מרבוחא האי נמי בשל מבושל הוא: **חייב.** מלקות על אכילתו: **ר' יוסי היא.** דאמר ניטול לאחר אפיים ניטול הוא: **יולאין.** ידי חובת מלה ברקיק הצרוי בחבאיל לאחר אפייתו ואף על פי שמתמעטם לחם הוא כל זמן שהוא קייס שלא נימוח לגמרי וכן במבושל: **אבל נא במבושל.** דלאו לחם קרינן ביה ואע"פ שכבר נאפה בתנור הוחיל ומזר וניטלו ניטולו מתורת לחם: **אחני הכא.** דרבייה קרא ובשל מבושל דהוי ליה למיכתב ומבושל וגזירת הכתוב היא בפסח: **יכול נלאו כל צורכו.** ואח"כ בשלו יהא חייב והאי תנא הוא דאמר לעיל נלאו ואח"כ ניטלו חייב. ליתנא אחריני יכול נלאו כל צורכו דשויא מרוכא כדמפרש יהא חייב דלאו נלי אם הוא אלא קלי אם ושרוף וזה עיקר ולאחון אינו כלום דההוא תנא כיון דרבי קרא נלאו ואחר כך ניטלו מה לי שויה מרוכא מה לי לא שויה: **מרוכא.** שרוף: **חי.** לגמרי שלא נצלה כלל: **נא.** נלי ואינו נלי: **יכול יהא מוכר.** לאכול ממנו חי לכתחלה לאפוי ליסורא נמי ליכא תלמוד לומר מל תאכלו ממנו נא כי אם נלי אם ולא זה שאינו נלי והוי לאו שבכללות והאי תנא סבר אין לוקין על לאו שבכללות: **כדאחרי פרסאי אברניס.** אומה אליה שבאחון פרסי קרויה אברניס בלאחון הקודם קרי נא: **חמי עבריה.** מעיונת רותחין: **פסח שניטלו נחמי עבריה חייב.** על אכילתו וקא סלקא דעתך משום דלא תאכל מבושל: **דלאו מולדות אש היא.** הלכך לאו ניטול הוא לדיחוי חייב משום אש מלאכה: **משום לני אש.** לאו דלא תאכל כי אם נלי אש אינה ולא לאו ניטול וסבר לוקין על לאו שבכללות: **נהדיא.** דחייב רב חסדא משום נלי אש ולאו משום ניטול:

אחרוסת קאמר מר או אחרדל קאמר מר א"ל למאי נפקא מינה לדרב כהנא דאמר רב כהנא מחלוקת לתוך החרדל אבל לתוך החרוסת דברי הכל ישרף מיד א"ל [ו]לא שמיע לי כלומר לא סבירא לי א"ר אשי כוותיה דרב כהנא מסתברא מדאמר שמואל [ז]אין הלכה כרבי יוסי מאי לאו [ח] צמותי הוא דלא צמית הא חמועי מחמעא לא דילמא לא מצמת צמית ולא חמוע מחמע: אין מבשלין וכו': ת"ר [ט]במים אין לי אלא במים שאר משקין מניין אמרת קל וחומר ומה מים שאין מפיגין טעמן אסורין שאר משקין שמפיגין טעמן לא כ"ש רבי אומר במים אין לי אלא מים שאר משקין מניין [י]ת"ל [יא]ובשל מבושל מ"מ מאי בינייהו איבא בינייהו צלי קדר ורבנן האי בשל מבושל מאי עבדי להו מבעי ליה לכדתניא [יב]בשלו ואח"כ צלאו או שצלאו ואח"כ בשלו חייב בשלמא בשלו ואח"כ צלאו חייב דהא בשליה אלא צלאו ואח"כ בשלו הא צלי אש הוא אמאי אמר רב כהנא הא מני רבי יוסי היא [יג]דתניא יוצאין ברקיק השרוי ובמבושל שלא נימוח דברי ר"מ רבי יוסי אומר [יד]יוצאין ברקיק השרוי אבל לא במבושל אע"פ שלא נימוח עולא אמר אפילו תימא ר"מ שאני הכא דאמר קרא [טו]ובשל מבושל מ"מ ת"ר [טז]יכול צלאו כל צורכו יהא חייב ת"ל [יז]אל תאכלו ממנו נא ובשל מבושל במים נא ובשל מבושל אמרתי לך ולא שצלאו כל צורכו היכי דמי אמר רב אשי [יח]דשויא חרוכא תנו רבנן [יט]יכול אכל כזית חי יהא חייב תלמוד לומר אל תאכלו ממנו נא ובשל מבושל נא ובשל אמרתי לך ולא חי יכול יהא מותר תלמוד לומר [כ]כי אם צלי אש היכי דמי נא אמר רב כדאמרי פרסאי אברנים [כא]אמר רב חסדא [כב]המבשל בחמי טבריא בשבת פטור פסח שבשלו בחמי טבריא חייב מאי שנא בשבת דלא דתולדות אש בעינן וליכא פסח נמי לאו תולדות אש הוא אמר רבא [כג]מאי חייב [כד]דקתני דקא עבר משום צלי אש רב חייא בריה דרב נתן מתני לה להא דרב חסדא בהדיא א"ר חסדא המבשל בחמי טבריא בשבת פטור ופסח שבשלו בחמי טבריא חייב שעבר משום צלי אש אמר [כה]רבא [כו]אכלו נא לוקה

לא שמיע לי בלומר לא סבירא לי. לף על גב דתניא כוותיה קסבר מתניתין פליגא:

מדאמר שמואל אין הלכה ברבי יוסי. דמתא מדמי מומן לחרוסת וע"כ נרמה לר"י דלועלא לחמר לעיל בין כך ובין כך לסור משום לך לך לחמרינן גזירת סמור סמור לכרמה לא תקרב פליג מדרב כהנא דהא רב כהנא לחמר לסגל לתוך חרוסת לדברי הכל ישרף ולעולא לא מסר מלא משום לך לך לחמרינן: **מאי לאו** מדלא מצמת מחמע. קסה לר"י דלעיל קאמר י"ל לף נותן את המומן וחמ"כ וכו' ופריך ולוקמא כר' יוסי לחמר צורן במומן ומומן נומתן משמע דתנא קמא דים מומרים היינו ת"ק דר' יוסי לית ליה לחומן נמיס ומפילו הכי קאמר נותן הקמח וחמ"כ נותן את המומן מלמע קסבר אע"ג דלא נמיס חמועי נמי לא מחמע ומוכ"ע לעיל מיירי לפי המסקנא דהכא:

(ו) **אין מבשלים את הפסח** לא במשקין וכו'. תימה למה ענתו כאן מי משום דתנא ירקות שלוקות ומבושלות ח"כ מיד היה לו לשנות בסמוך לחמריה: **איבא** ביניהו צלי קדר. פי' לי לוקה עליו לי לא לגבל לכולי עלמא פסול הוי ועסה נמי אית ליה דלעי מחמעת ד"ח הוא [א] כלאחרינן בריש כילד לולין (לקמן עה:) נטף מרוטבו על החרס וחזר עליו יטול את מקומו [ב] נגע בחרסו של תנור יקלוף את מקומו וכן שאר משקין לא אילטריך למילף אלא לענין מלקות אבל פסיטא לכל הפחות אילטריך עסה דמי אם לי לחם וח"ת והיכי יליף שאר משקין מק"ו ומה אין מזיעין מן הדין ויש לומר להאי קל וחומר אינו אלא מגלה דניטול דקרא לחיירי לף נשאר משקין:

אמר רב כהנא הא מני ר' יוסי היא. תימה דרב כהנא דמוקי לה כרבי יוסי לרבנן האי נבל מבושל מאי עבדי להו לנלאו ואחר כך ניטלו לא מסר רב כדאמרי פרסאי אברנים ולעולא לא אריך קרא למסקנא דניטול מבטל מלאכה כדאמר רבי יוסי לעיל [כב] ור"י מפרש דמיירי בנלילתו עבה ופסולה משום מלה עשירה ומייתי דכי היכי דסבר רבי יוסי דניטול מפיק ליה מתורת לחייה לשויה מלה עשירה כאילו לא נאפה ס"ל גבי פסח עקר מיניה ניטול שם עליה:

עולא אמר אפי' תימא ר' מאיר וכו'. הכא מדמי פסח לניטול מלה והיינו דלא למסקנא דכילד מברכין (ברכות דף לח:) דקאמר התם עולא מסמיה דר' יוחנן שלקות מברכין עליהם שהכל לרבי יוסי דאית ליה הכא גבי מלה דניטול מבטל מהם אם ירק ודחי ע"כ לא קאמר רבי יוסי אלא דבעינן טעם מלה [ג] ועולא לטעמיה דלא בעי למחוי הכא טעמא דרבי יוסי דבעינן טעם מלה ומתם נמי קאמר דלרבי יוסי מברך שהכל אכל

מסורת אור השלם

1. אֶל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבָשֵׁל מְבֻשָּׁל בַּמָּיִם כִּי אִם צְלִי אֵשׁ רֹאשׁוֹ עַל כָּרְעָיו וְעַל קִרְבּוֹ: שמות יב ט

הגהות הב"ח

(א) גמ' אין הלכה כרבי יוסי מאי נלו מדלא מצמית כל"ל חמועי נמי מחמעא כל"ל ותיבות למועי הוא ותיבת הא ממתק: (ב) רש"י ד"ה מאי נלו וכו' אלמא בשאר משקין אפילו כל"ל ותיבת הוא ממתק:

מוסף רש"י

יוצאין ברקיק השרוי. במים, ידי חובת מלה של מלה וקרינן ביה לחם עוני (ברכות לח:).

מוסף תוספות

א. מחמת הקדירה כשמחממין ומבשלו. תוס' ד"ס. ב. שנתבשל שם מחום התנור. רש"י שם. ג. אע"ג דליכא קרא. מהר"ן. ד. דהא הוי תחילתו עיסה וסופו סופגניו. תוס' ד"ס. ה. פי' טעם מצה לחם עוני, אבל לחם מיהא הוי. תוס' שנת.

קעז א ב מיי' פ"ח מהל' ק"פ ה ז ח סמג לאוין סג:

קעח ג מיי' פ"ו מהל' ממץ הלכה ו טור או"ח סי"ח סימן תסח סעיף ד:

קעט ד ה ו מיי' פ"ח מהלכות ק"פ הל' ו סמג לאוין סג:

קפ ז מיי' פ"ט מהלכות שבת הלכה ג:

קפא ח מיי' פ"ח מהל' ק"פ הלכה י:

רבינו חננאל

ת"ר ובשל מבושל במים, אין לי אלא במים, שאר משקים מנין, אמרת קל וחומר מה מים שאין מפיגין טעם הבשר אסור שאר משקין שמפיגין טעמו של בשר אינו דין שאסור. ר' אומר במים, אין לי אלא במים שאר משקין כמים, מי פירות מנין, ת"ל ובשל מבושל במים מכל מקום, לר' דמפיק ליה מלשון בשול אפילו צלי קדר, כיון שהוא עשוי כמין בשול אסור הוא, ות"ק דממעט מכח הפגת הטעם צלי קדר מותר שאינו מפיג טעמו. ות"ק דמייתי ליה לשאר משקין בק"ו ובשל מבושל מאי עביד ליה, מבעי ליה דאפילו אם בשלו אחר שצלאו או צלאו אחר שבשלו חייב, וכר' יוסי דתאני יוצאין ברקיק השרוי אבל לא במבושל ואע"פ שלא נימוח, הרי לר' יוסי אע"פ כי רקיק זה אפרי הוא, כיון שבשלו יצא מתורת צלי, והרי הוא כמבושל. צלאו כל צרכו כגון דשויא חרוכא פטור, כי אינו חייב אלא על נא ועל מבושל. פירוש נא אברנים, כגון שנצלה מעט. אבל בשר חי לגמרי דלא עבר באש כלל אינו חייב. אמר רב חסדא המבשל בשבת בחמי טבריא פטור. דלאו תולדות אור הן, פסח שבשלו בחמי טבריא פטור. אמר רבא ועובר משום דבעינן צלי אש וליכא. אמר רבא אכל נא